
Rolnummer : 169

Arrest nr. 14/91
van 28 mei 1991

A R R E S T

In zake : De prejudiciële vraag die de rechtbank van eerste aanleg te Brussel bij vonnis van 12 januari 1990 in de zaak van de heer H. CROMMELYNCK tegen de R.T.B.F. heeft gesteld.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. DELVA en I. PETRY,
en de rechters J. WATHELET, D. ANDRE, F. DEBAEDTS, L. DE
GREVE, K. BLANCKAERT, L.P. SUETENS, M. MELCHIOR, H. BOEL, L.
FRANCOIS en P. MARTENS,
bijgestaan door de griffier H. VAN DER ZWALMEN,
onder voorzitterschap van voorzitter I. PETRY,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. ONDERWERP

Bij vonnis van 12 januari 1990 heeft de vierde kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, in een zaak tussen de heer Herman CROMMELYNCK en de "Radio-Télévision belge de la Communauté française" (afgekort R.T.B.F.), een beslissing gegeven waarmee ze de uitspraak opschort tot het Arbitragehof op de volgende prejudiciële vraag zal hebben geantwoord : "Schenden de artikelen 7 tot 14 en, in zoverre zij betrekking hebben op het recht tot antwoord in de audiovisuele middelen, de artikelen 16 tot 18 van de wet van 23 juni 1961 betreffende het recht tot antwoord, zoals ze in die wet zijn ingevoegd door de wet van 4 maart 1977, de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten ?"

II. DE FEITEN EN DE VOORAFGAANDE RECHTSPLEGING

Tijdens een televisienieuws op 31 januari 1987, verspreidde de R.T.B.F. een tekst in bewoordingen die de heer CROMMELYNCK als lasterlijk voor hem beschouwde; hij zond naar het instituut een recht van antwoord dat zonder gevolg bleef, vervolgens vroeg hij aan de feitenrechter de vergoeding van de schade die hem zou zijn berokkend zowel door de verspreiding en de herhaling van die woorden als door de weigering om het recht van antwoord te publiceren; hij vroeg ook de publicatie in de pers en de lezing over de radio van het te wijzen vonnis.

Ten aanzien van het recht van antwoord baseert de

verzoeker zich op de schending, door de R.T.B.F., van de wet van 4 maart 1977 betreffende het recht tot antwoord in de audiovisuele middelen (wet tot aanvulling van de wet van 23 juni 1961 betreffende het recht tot antwoord), met name artikel 7, 1ste lid. Door die wet aan te nemen heeft de wetgever, volgens de R.T.B.F., de regels geschonden die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, inzonderheid artikel 2, 1ste lid, 6° van de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de cultuurraden die in 1977 van "de radio-omroep en de televisie, het uitzenden van mededelingen van de nationale Regering en van handelspubliciteit uitgezonderd", een culturele aangelegenheid maakte. Thans rangschikt de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd op 8 augustus 1988, bij de culturele aangelegenheden nog "de radio-omroep en de televisie, het uitzenden van mededelingen van de nationale Regering uitgezonderd".

De R.T.B.F. baseert zich op die bepalingen om de nationale wetgever de bevoegdheid te ontzeggen het recht van antwoord in de audiovisuele middelen te regelen en verzoekt daarom de feitenrechter de voormelde prejudiciële vraag te stellen.

III. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

De prejudiciële vraag is bij het Hof aanhangig gemaakt door verzending van een expeditie van de verwijzingsbeslissing die op 25 januari 1990 ter griffie is ontvangen.

Bij beschikking van dezelfde dag heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers L. FRANCOIS en H. BOEL hebben op 1 februari 1990 geoordeeld dat er geen aanleiding was ten deze de artikelen 71 en 72 van de voormelde organieke wet op het Hof toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is, conform artikel 77 van de organieke wet, kennis gegeven bij op 19 februari 1990 ter post aangetekende brieven, die op 20 en 21 februari 1990 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is in het Belgisch Staatsblad van 21 februari 1990 bekendgemaakt.

De Franse Gemeenschapsexecutieve heeft bij op 29 maart 1990 ter post aangetekende brief een memorie neergelegd, die op 2 april 1990 ter griffie is ontvangen.

De R.T.B.F. heeft bij op 5 april 1990 ter post aangetekende brief een memorie neergelegd, die op 6 april 1990 ter griffie is ontvangen.

Afschriften van die memories zijn conform artikel 89 van de organieke wet overgezonden bij op 20 april 1990 ter post aangetekende brieven, die op 23 april 1990 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

De partijen hebben geen memories van antwoord ingediend.

Bij beschikkingen van 26 juni 1990 en 27 november 1990 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, respectievelijk tot 25 januari 1991 en 25 juli 1991 verlengd.

Bij beschikking van 16 januari 1991 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dagstelling bepaald op 6 februari 1991.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven en zij zijn, evenals hun advocaten, van de datum van de terechtzitting op de hoogte gebracht bij op 18 januari 1991 ter post aangetekende brieven, die op 21 januari 1991 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Op de terechtzitting van 6 februari 1991 :

- zijn verschenen :
Mr. M. VERDUSSEN loco Mr. P. LAMBERT,
advocaten bij de balie te Brussel, voor de
R.T.B.F., openbare instelling, met zetel A.
Reyerslaan 52, 1040 Brussel ;
Mr. P. LEGROS, advocaat bij de balie te Brus-
sel, voor de Franse Gemeenschapsexecutieve,
Kunstlaan 19A-D, 1040 Brussel ;
- hebben de rechters L. FRANCOIS en H. BOEL
verslag uitgebracht ;
- zijn voornoemde advocaten gehoord ;
- is de zaak in beraad genomen.

Bij beschikking van 28 maart 1991 heeft voorzitter I. PETRY de zaak aan het Hof in voltallige zitting voorgelegd.

Bij beschikking van 16 april 1991 heeft het Hof de heropening van de debatten bevolen en de terechtzitting vastgesteld op 8 mei 1991.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven en zij zijn, evenals hun advocaten, van de datum van de terechtzitting in kennis gesteld bij op 17 april 1991 ter post aangetekende brieven, die op 18 april 1991 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

De terechtzitting van 8 mei 1991 is verdaagd naar 15 mei 1991.

De partijen en hun advocaten zijn van de nieuwe datum van de terechtzitting in kennis gesteld bij op 8 mei 1991 ter post aangetekende brieven, die op 13 mei 1991 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Op de terechtzitting van 15 mei 1991 :

- zijn verschenen :
Mr. P. VERDUSSEN, loco Mr. P. LAMBERT, voor de R.T.B.F. ;
Mr. P. LEGROS voor de Franse Gemeenschapsexecutieve ;
- hebben de rechters L. FRANCOIS en H. BOEL verslag uitgebracht ;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord ;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen

62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 betreffende het gebruik van de talen voor het Arbitragehof.

IV. IN RECHTE

A.1. Aangezien de aangelegenheid van de radio-omroep en de televisie vanaf 1971 - ten tijde van de cultuurraden - aan de Gemeenschappen was toegekend, is de R.T.B.F. van oordeel dat het Hof in ieder geval bevoegd is om de bestaanbaarheid van de wet van 4 maart 1977 met de regels welke die bevoegdheidsverdeling tot stand hebben gebracht, te toetsen en verwijst daarvoor naar het arrest nr. 7/90 van 25 januari 1990.

A.2.1. In hun memories wijzen de Franse Gemeenschapsexecutieve en de R.T.B.F. op de historiek en de strekking van de bepalingen, volgens welke sedert 1971 de radio-omroep en de televisie een culturele aangelegenheid uitmaken. Zij voeren aan dat vóór 1988 de uitzonderingen op de bevoegdheid van de Gemeenschappen in die aangelegenheid betrekking hadden op de regeringsmededelingen, op de handelspubliciteit en op de technische aspecten van de audiovisuele middelen, waarvan enkel de eerste twee vermelde uitzonderingen uitdrukkelijk in de wet zijn ingeschreven. De opheffing van de tweede uitzondering, sedert 1988, en de bedoeling van de wetgever om aan de Gemeenschappen een bevoegdheid inzake sommige technische aspecten van de aangelegenheid toe te kennen, wijzen er volgens de Executieve op dat het gestelde doel om aan de Gemeenschappen een homogeen geheel van bevoegdheden inzake audiovisuele middelen toe te

kennen - bijna is bereikt. De R.T.B.F. merkt echter op dat het Arbitragehof (arrest nr. 7/90) de bevoegdheidsverdeling enigszins heeft genuanceerd door de bevoegdheid van de Staat te erkennen om de algemene politie van de radio-electrische golven te regelen, met inbegrip van de technische normen en de bevoegdheid om ze te doen naleven.

A.2.2. De Executieve is van mening dat de gemeenschapswetgever bevoegd is - voor zover de Grondwet of de bijzondere wet er niet anders over beschikken - om alle aspecten van de aangelegenheid "radio-omroep en televisie" te regelen. In dezelfde zin verwijst de R.T.B.F. naar de beginselbevoegdheid van de Gemeenschappen, waaraan meermaals is herinnerd door het Hof dat, aldus het genoemde instituut, gelet op de autonomie van de Gemeenschappen en de Gewesten, de bepalingen die hen bevoegdheden toewijzen ruim heeft uitgelegd en de bepalingen die hen bevoegdheden ontnemen, restrictief heeft uitgelegd. De R.T.B.F. voegt eraan toe dat het recht van antwoord niet van de aan de Gemeenschappen toegewezen bevoegdheid is uitgesloten en dat, vanaf 1960, door de oprichting van autonome instituten, de wetgever zijn wil heeft te kennen gegeven om de radio-televisie als een gemeenschapsaangelegenheid te beschouwen.

A.3.1. De Franse Gemeenschapsexecutieve tracht aan te tonen dat het recht van antwoord wel degelijk behoort tot de in artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 beoogde aangelegenheid van de radio-omroep en de televisie.

Zij wijst erop dat, zo het de wil de wetgever was buiten het enge kader van de radio en de televisie

te treden om andere audiovisuele technieken te bereiken, de wettelijke vereiste van periodiciteit van de programma's tot gevolg heeft dat de aangelegenheid van het recht van antwoord nauw verbonden is met de informatie en de programmatie van de instellingen voor radio-omroep en televisie.

De Executieve verwijst vervolgens naar de rechtspraak van het Hof, volgens welke de aan die instituten toevertrouwde zeggenschap over de programmatie, beperkt is tot de overgedragen aangelegenheid ; de uitzending van regeringsmededelingen is van die aangelegenheid uitgesloten maar, volgens de Executieve, niet het recht van antwoord dat volgens haar nauw verbonden is met die programmatie en een rechtstreekse invloed heeft op de inhoud van de informatieve uitzendingen, die een culturele aangelegenheid bij uitstek is.

De nationale wetgever was dus, zo besluit de Executieve, niet bevoegd om de aangelegenheden van de wet van 4 maart 1977 te regelen.

A.3.2. De R.T.B.F. acht zonder weerslag het feit dat de wet van 4 maart 1977 het recht van antwoord in alle audiovisuele uitzendingen (en niet alleen in die van de radio-omroep en de televisie) zou regelen, in zover het Hof kan beslissen dat die wet de bevoegdheidsverdelende regels schendt, enkel voor zover zij van toepassing is op het recht van antwoord inzake radio-omroep en televisie.

A.4. De partijen weerleggen vervolgens de als zuiver legistiek aangemerkte bewering dat de wet van 4

maart 1977 zich ertoe heeft beperkt de wet van 1961 betreffende het recht tot antwoord in de geschreven pers aan te vullen : het behoort niet tot de bevoegdheid van de nationale wetgever een nationale wet die van vóór de Staatshervorming dateert, aan te vullen, aangezien de decreetgever juist bevoegd is om, onder meer, de bestaande wetgeving aan te vullen.

- A.5.1. De eenvormige toepassing van bepalingen die de naleving van de fundamentele rechten moeten verzekeren, volstaat volgens de Executieve niet om de bevoegdheid van de nationale wetgever te gronden : iedere wetgever heeft zeggenschap over de hem toegewezen bevoegdheden maar moet parallel de grondwettelijke bepalingen betreffende de fundamentele rechten in acht nemen, zij het mits het gebruiken van verschillende middelen en het eventueel instellen van verschillende soorten bescherming die het Arbitragehof kan toetsen, niet alleen aan de bevoegdheidsverdelende bepalingen maar ook aan de artikelen 6, 6bis en 17 van de Grondwet.
- A.5.2. Volgens de R.T.B.F. is de noodzaak van een eenvormige toepassing van de bepalingen die de fundamentele rechten verzekeren, een zuiver opportunistische bewering die onverenigbaar is met het beginsel van de autonomie van de Gemeenschappen en de Gewesten.
- A.6. De decreten van de Franse Gemeenschapsraad van 8 september 1981 "fixant les conditions de reconnaissance des radios locales" (thans opgeheven) en van 17 juli 1987 over de audiovisuele sector hebben de bepalingen van de wet van 4 maart 1977 toepasselijk gemaakt op de uitzendingen die

zij beogen. De R.T.B.F. ziet daarin het bewijs van de bevoegdheid van de Gemeenschappen inzake het recht van antwoord op radio en televisie.

- A.7. De R.T.B.F. is in ieder geval van oordeel dat de bevoegdheid van de Gemeenschappen inzake het recht van antwoord op radio en televisie kan worden gegrond op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 : de bevoegdheid om het geheel van de aspecten van de radio-omroep en de televisie te regelen houdt noodzakelijkerwijze de bevoegdheid in om regels uit te vaardigen ter bescherming van de luisteraars en kijkers aan wie de uitzendingen nadeel zouden berokkenen ; het recht van antwoord ligt in het verlengde van de uitzendingen waarvan de programmatie is vastgelegd door de instituten, met inachtneming van de door de Gemeenschap vastgestelde regels ; het is derhalve onontbeerlijk dat de Gemeenschappen over die aangelegenheid zeggenschap behouden.

Ten aanzien van de betrokken bepalingen

- B.1. De bepalingen van de wet van 23 juni 1961 betreffende het recht tot antwoord die het voorwerp uitmaken van de prejudiciële vraag luiden als volgt :

- B.1.1. Hoofdstuk II : Audiovisuele middelen

Art. 7. Onverminderd de andere rechtsmiddelen heeft elke natuurlijke persoon of rechtspersoon, elke feitelijke vereniging die bij name is genoemd of impliciet is aangewezen in een audiovisuele uitzending, uitgave of programma van periodieke aard, het recht, onder aanwijzing van een persoonlijk belang, kosteloos de uitzending of de opneming van een antwoord te vorderen om één of meer onjuiste feiten die hem betreffen recht te zetten of om te antwoorden op één of meer feiten

of verklaringen die van zodanige aard zijn dat zij de eer aantasten.

Indien de persoon overleden is, behoort het recht van antwoord aan al de bloedverwanten in de rechte lijn of aan de echtgenoot of, bij ontstentenis van dezen, aan de naaste bloedverwanten; het recht wordt slechts eenmaal en door de meest gereede onder hen uitgeoefend; indien, op de dag van het overlijden van de genoemde of aangewezen persoon, de termijn van dertig dagen, bepaald in artikel 8, eerste lid, van deze wet, is ingegaan, beschikken de rechthebbenden alleen over het nog overblijvende gedeelte van die termijn.

Art. 8. Op straffe van onontvankelijkheid moet de aanvraag tot antwoord aan de volgende voorwaarden voldoen :

- uiterlijk de dertigste dag na de datum van de uitzending, het programma of de uitgave bij ter post aangetekende brief worden toegezonden aan de producent van de uitzending of het programma of aan de uitgever;

- de volledige identiteit van de verzoeker alsmede zijn woonplaats vermelden, indien het een natuurlijke persoon betreft. Bij rechtspersonen worden de firmanaam, de juridische aard, de maatschappelijke zetel en de hoedanigheid van de ondertekenaar van het verzoek vermeld. Bij feitelijke verenigingen worden de naam, de zetel, de statutaire organen en de hoedanigheid van de ondertekenaar van het verzoek vermeld;
- alle nodige inlichtingen geven zodat kan worden vastgesteld om welke bestreden uitzending, programma of uitgave en om welke gewraakte passages het gaat;
- met redenen omkleed en ondertekend zijn;
- het gevraagde antwoord bevatten; de tekst ervan moet in ten hoogste drie minuten kunnen worden gelezen of bestaan uit ten hoogste 4.500 typografische tekens.

Art. 9. Geweigerd kan worden de uitzending of de opneming van elk antwoord :

- dat niet in onmiddellijk verband staat met de bestreden woorden of beelden of dat verder gaat dan nodig is om de onjuist verklaarde feiten te verbeteren of dat schadelijk is voor de eer;
- dat beledigend is of in strijd met de wetten of de goede zeden;
- dat zonder noodzakelijkheid derden in de zaak betreft;
- dat gesteld is in een andere taal dan die van de bestreden uitzending, uitgave of programma.

Art. 10. Er is geen grond tot antwoord indien spontaan een bevredigende rechtzetting is gedaan door de producent of de uitgever.

Indien deze rechtzetting door de verzoeker niet bevredigend wordt geacht, kan hij gebruik maken van de rechten die hem worden toegekend door de bepalingen van deze wet.

Art. 11. § 1. Wanneer de aanvraag tot antwoord en de voorgestelde tekst aanvaard worden, wordt dat antwoord uitgezonden in de eerstvolgende uitzending of in het eerstvolgend programma van dezelfde reeks of van hetzelfde type, zo dicht mogelijk bij het uur waarop de betrokken uitzending of programma heeft plaatsgehad.

Indien de aanvraag tot antwoord een periodieke uitgave betreft, wordt de tekst opgenomen in de eerstvolgende uitgave.

Indien de frequentie te gering is, kan de verzoeker vorderen dat zijn antwoord wordt uitgezonden in de eerstvolgende uitzending.

Het antwoord wordt zonder commentaar of repliek gelezen door de persoon die door de producent of door de uitgever is aangewezen.

De verzoeker heeft in geen geval toegang tot de microfoon, de camera of de opname-apparatuur.

§ 2. Wordt het verzochte antwoord aanvaard, maar niet in zijn geheel, dan stuurt de producent of de uitgever aan de verzoeker een tegenvoorstel. Dit moet bij aangetekende brief worden medegedeeld binnen vier werkdagen, te rekenen van de dag na de ontvangst van de aanvraag.

Wordt het tegenvoorstel door de verzoeker aanvaard, dan wordt het antwoord uitgezonden of opgenomen op de wijze bepaald in § 1.

§ 3. Indien de producent of de uitgever de aanvraag tot antwoord afwijst, deelt hij dit onder opgave van redenen bij aangetekend schrijven aan de verzoeker mee binnen een termijn van vier werkdagen, ingaande op de dag na de ontvangst van de aanvraag.

Art. 12. Indien de formaliteiten bepaald in § 2, eerste lid, en § 3 van artikel 11 niet vervuld zijn, indien de aanvraag tot antwoord wordt afgewezen of het tegenvoorstel van tekst niet wordt aanvaard, kan de verzoeker de zaak aanhangig maken bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg en wel binnen vijftien dagen te rekenen van de dag waarop van de weigering of van het tegenvoorstel kennis moest worden gegeven of binnen vijftien dagen na de kennisgeving van de weigering of van het tegenvoorstel.

Bij de voorzitter kan binnen dezelfde termijn een verzoekschrift tot minnelijke schikking aanhangig worden gemaakt overeenkomstig artikel 731 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek. Dat verzoekschrift heeft ten aanzien van de termijn van vijftien dagen de gevolgen van een dagvaarding, mits gedagvaard wordt binnen vijftien dagen na het proces-verbaal houdende vaststelling

dat partijen niet tot verzoening zijn gekomen.

De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, als alleensprekend rechter zitting houdende, beslist ten gronde en in laatste aanleg volgens de procedure bepaald in de artikelen 1035, 1036, 1038 en 1041 van het Gerechtelijk Wetboek over de verplichting van de producent of de uitgever om het antwoord uit te zenden of op te nemen.

In geval van beschikking bij verstek kan verzet worden gedaan binnen vijftien dagen na de kennisgeving.

Van de beschikking wordt aan de partijen kennis gegeven bij gerechtsbrief.

Art. 13. Van elke uitzending, programma of uitgave moet een opname bewaard worden, zolang een aanvraag tot antwoord kan worden ingediend.

Wanneer geen opname kan worden overgelegd, moet het antwoord worden uitgezonden of uitgegeven, voor zover het in overeenstemming is met de wet.

Wanneer de aanvraag tot antwoord tijdig is ingediend, moet de opname van de betrokken uitzending, programma of uitgave bewaard worden tot het geschil beslecht is.

De opname van het antwoord moet gedurende drie maanden worden bewaard.

Art. 14. Op een antwoord geven geen recht de uitzendingen die door de uitzendingsinstituten van radio- en televisie worden toegestaan aan erkende verenigingen en stichtingen, voor zover die uitzendingen gerealiseerd worden in overeenstemming met de bepalingen die de uitzendingen door erkende verenigingen en stichtingen regelen."

B.1.2. Hoofdstuk III : Gemeenschappelijke bepalingen

Art. 16. Vervolging geschiedt alleen op klacht of op rechtstreekse dagvaarding van de verzoeker. Deze kan in elke stand van het geding afstand doen. Afstand doet de strafvordering vervallen.

Art. 17. De strafvordering en de burgerlijke vordering wegens overtreding van deze wet verjaren na

drie maanden te rekenen van de dag waarop de opening of de uitzending hadden moeten plaatshebben.

Art. 18. De hoven en rechtbanken doen op de vorderingen ingesteld overeenkomstig deze wet uitspraak met voorrang boven alle andere zaken.

Ten aanzien van de bevoegdheid van het Hof

- B.2. Naar luid van artikel 59bis, § 2, van de Grondwet, regelen de Gemeenschapsraden, ieder wat hem betreft, bij decreet de culturele aangelegenheden. Artikel 59ter van de Grondwet bepaalt hetzelfde voor de Raad van de Duitstalige Gemeenschap.

De materie "radio-omroep en televisie" is reeds bij de wet van 21 juli 1971 aan de Gemeenschappen - toen nog "Cultuurgemeenschappen" - overgedragen. Bij het aannemen van de bestreden wet op 4 maart 1977 diende de wetgever die bevoegdheidsverdelende regel in acht te nemen. Het Hof is dus bevoegd om zich uit te spreken op basis van artikel 26, § 1, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

Ten aanzien van het recht op antwoord

- B.3.1. De radio-omroep en de televisie werden, behoudens twee uitzonderingen, door de wet van 21 juli 1971 bij deze culturele aangelegenheden gerangschikt.

Net als de wet van 21 juli 1971 geeft de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zoals gewijzigd door de bijzondere wet van 8 augustus 1988, in haar artikel 4 een opsomming van de culturele aangelegenheden die in artikel 59bis van de Grondwet worden bedoeld en vermeldt daarbij in 6°

"de radio-omroep en televisie, het uitzenden van mededelingen van de nationale regering uitgezonderd".

Artikel 4, § 1, van de wet van 31 december 1983 tot hervorming der instellingen bepaalt van zijn kant : "De culturele aangelegenheden bedoeld in artikel 59ter, § 2, 1°, van de Grondwet zijn deze vermeld in artikel 4 van de bijzondere wet".

B.3.2. Het recht van antwoord is een rechtsinstituut ter bescherming van de persoon dat een noodzakelijk gevolg is van de persvrijheid en de vrije meningsuiting. Het is de aan iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon verleende bevoegdheid om te reageren tegen aantastingen van zijn eer en zijn goede naam door enig medium, alsmede om over hem verspreide onthullingen recht te zetten. De normen die de uitoefening van dat recht moeten waarborgen hebben een eigen doelstelling die niet verschilt naargelang het om een geluidsmedium, een visueel of een geschreven medium gaat. De wetgever heeft weliswaar regels uitgevaardigd die naargelang van het medium verschillen, doch enkel om de middelen die voor de verwezenlijking van zulk een doelstelling noodzakelijk zijn, aan de bijzondere kenmerken van elk medium aan te passen. Dat de bijzondere wetgever de bevoegdheid inzake het recht van antwoord aan de Gemeenschappen heeft willen toewijzen, kan niet worden afgeleid uit het feit dat artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt dat de radio-omroep en de televisie een bij artikel 59bis, § 2, 1°, van de Grondwet bedoelde culturele aangelegenheid zijn.

B.3.3. De bevoegdheid van de Gemeenschappen inzake radio-omroep en televisie vereist dat de nationale

wetgever, wanneer hij het recht op antwoord met betrekking tot die media regelt, zich beperkt tot de regels die noodzakelijk zijn om dit recht te waarborgen. Hij dient er meer bepaald over te waken dat hij de uitoefening van die bevoegdheid niet onmogelijk of buitengewoon moeilijk maakt.

- B.4. De betrokken bepalingen van hoofdstuk II van de wet van 23 juni 1961 voldoen aan alle voorwaarden bepaald onder B.3.3..

Die bepalingen hebben immers enkel betrekking op de inhoud en de uitoefeningsvoorwaarden van het recht op antwoord (artikelen 7, partim, 8, 9, 10 en 14), de vaststelling van de personen die gerechtigd zijn er zich op te beroepen (artikel 7, partim), op de modaliteiten van de uitoefening ervan (artikel 11), het beroep op de rechter met het oog op de handhaving van dat recht (artikel 12) en op de verplichting om een opname te bewaren tot na afloop van het geschil (artikel 13). Geen van die bepalingen maakt de uitoefening van de bevoegdheid van de Gemeenschappen inzake radio-omroep en televisie onmogelijk, of buitengewoon moeilijk.

- B.5. Wat de bepalingen van hoofdstuk III van de wet van 23 juni 1961 aangaat, betreft de prejudiciële vraag de artikelen 16 tot 18 enkel in zover zij betrekking hebben op het recht van antwoord in de audiovisuele middelen zoals geregeld in hoofdstuk II. Die bepalingen regelen de vorm van de vervolging (artikel 16), de verjaring van de strafvordering en de burgerlijke vordering (artikel 17) en de werkingsmodaliteiten van de hoven en rechtbanken die uitspraak moeten doen over vorderingen ingesteld overeenkomstig de

betrokken wet (artikel 18).

De artikelen 16 en 18 betreffen aangelegenheden die tot de bevoegdheid van de nationale wetgever behoren. Artikel 17 heeft betrekking op de verjaring van de vorderingen betreffende misdrijven die door de nationale wetgever konden worden ingesteld en behoort derhalve eveneens tot diens bevoegdheid.

OM DEZE REDENEN,

HET HOF,

zegt voor recht :

De artikelen 7 tot 14, 16 en 18, alsmede 17 van de wet van 23 juni 1961 betreffende het recht van antwoord, in zover zij betrekking hebben op het recht van antwoord in de audiovisuele middelen, schenden de regels niet die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 28 mei 1991 door het Hof samengesteld uit de voorzitters I. PETRY en J. DELVA en de rechters J. WATHELET, D. ANDRE, F. DEBAEDTS, L. DE GREVE, K. BLANCKAERT, L.P. SUETENS, L. FRANCOIS en P. MARTENS met toepassing van artikel 56, 3de lid, van voormelde organieke wet, rechter M. MELCHIOR verhinderd zijnde de uitspraak bij te wonen.

De griffier,

De voorzitter,

H. VAN DER ZWALMEN

I. PETRY